

Onderzoek: draagvlak natuurherstelmaatregelen

Momenteel wordt een nieuw kabinet geformeerd en de noodzaak voor natuurbescherming en het oplossen van het stikstofprobleem zijn daarbij belangrijke thema's. Dit vraagt om ingrijpende maatregelen. Daarom liet Natuurmonumenten onderzoeken wat het draagvlak is bij kiezers voor diverse natuurherstelmaatregelen. Natuurmonumenten deelt graag de uitkomsten van dit onderzoek ten behoeve van een nieuw regeerprogramma.

Achtergrond

In 2023 bleek al uit representatief onderzoek dat 86% van alle mensen die wonen in Nederland vindt dat de overheid de natuur beter moet beschermen. De redenen die men aangeeft hebben te maken met de intrinsieke waarde van de natuur, het kunnen genieten van de natuur of omdat de natuur ook oplossingen biedt voor problemen zoals overstromingen en droogte. In dit nieuwe onderzoek is bij de kiezers doorgevraagd naar hoe de overheid de natuur beter kan beschermen.

Samenvatting van onderzoeksresultaten

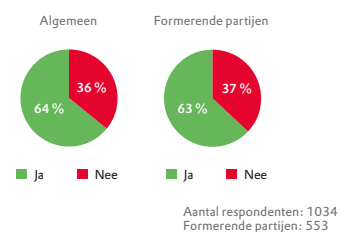
Controversieel of niet?

Uit het onderzoek blijkt dat maatregelen die in de Haagse beeldvorming controversieel lijken, bij de respondenten juist populair zijn. Denk aan het verbieden van risicovolle bestrijdingsmiddelen of het aanleggen van gebieden rondom Natura 2000-gebieden waar niet vervuild mag worden. Een grote groep kiezers staat bovendien neutraal tegenover diverse maatregelen, zoals het verbinden van natuurgebieden (33%) en het halveren van de stikstofuitstoot (30%). Dat kan erop duiden dat de publieke opinie over deze maatregelen veel minder gepolariseerd is dan de politieke opinie.

Meer doen voor natuur, ook bij de kiezers van de formerende partijen

Kiezers van formerende partijen willen dat hun partij meer doet om de natuur te beschermen. Van alle kiezers wil 64% dat de partij waarop zij hebben gestemd meer doet om de natuur te beschermen. Bij formerende partijen is dit 63%. (fig.1) De kiezers van PVV, VVD, NSC en BBB steunen ook dezelfde maatregelen om de natuur te herstellen als de gemiddelde kiezer.

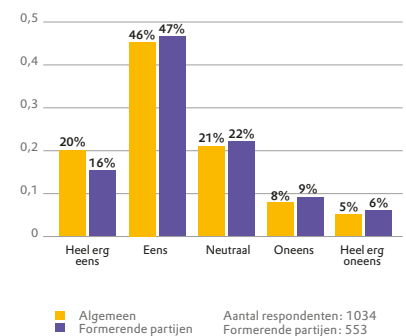
fig.1 Ik vind dat de partij waar ik op heb gestemd meer zou moeten doen om de natuur te beschermen

Afspraak is afspraak

'Afspraak is afspraak' is een leidend principe voor de kiezer. Een betrouwbare overheid staat boven alles. We legden de respondenten deze stelling voor: als provincies zich niet houden aan afspraken om natuur te herstellen, dan moet de nationale overheid ze hiertoe dwingen. Interbestuurlijk ingrijpen is een wettelijke mogelijkheid die nu nog onbenut blijft. Het ligt politiek gevoelig en wordt zelden toegepast waar het op natuur aankomt. Maar vanuit de kiezer is er wél draagvlak voor: 66% wil dat provincies zich houden aan de bestaande afspraken over natuurherstel en dat het Rijk ze hiertoe moet dwingen als dit nodig is. (fig.2) Voorbeelden van die afspraken zijn bijvoorbeeld het Natuurpact met daarin afspraken over voltooiing van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Deze afspraak betekent dat er meer natuur komt en dat natuurgebieden met elkaar verbonden worden. Ook zijn er wettelijke afspraken over stikstofreductie en schoon water.

fig.2 Als provincies zich niet houden aan afspraken om de natuur te herstellen, dan moet de nationale overheid ze hiertoe dwingen.

Op stellingen over verschillende manieren over hoe de natuur beter beschermd zou moeten worden, vallen de volgende resultaten op:

Algemeen Aantal respondenten: 1034
 Formerende partijen Formerende partijen: 553

1. Meer natuur in Nederland om van te genieten en meer natuur bij nieuwbouwwoningen:

Van alle kiezers wil 62% meer natuur in Nederland (fig.3) en wil 80% van de kiezers (fig.4) natuur in de buurt van hun woning hebben. Respectievelijk 10% en 4% is het oneens met deze stellingen.

fig.3 Er moet meer natuur komen, zodat mensen de ruimte hebben om te genieten van de natuur.

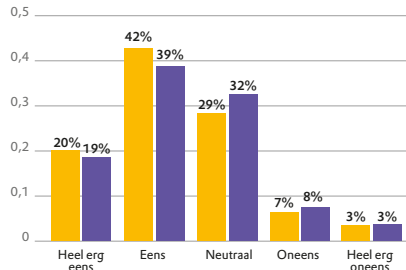
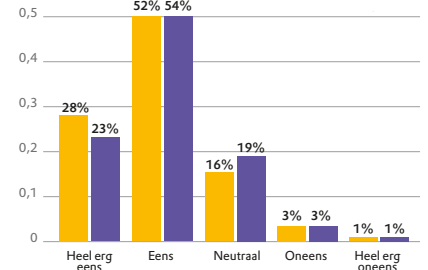

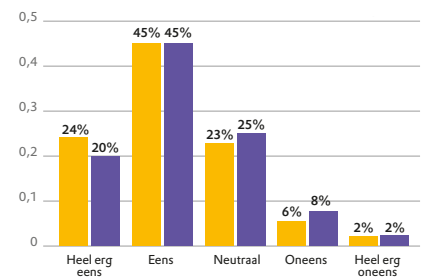
fig.4 Als we nieuwe woningen bouwen moeten we zorgen voor voldoende natuur in de buurt.

2. Steun voor overgangsgebieden rondom natuur:

Van alle kiezers wil 67% van de kiezers dat zones rondom natuurgebieden worden aangewezen waar niet vervuild mag worden.(fig.5) In deze zogenaamde overgangsgebieden wordt met boeren via gebiedsprocessen gewerkt aan minder stikstofuitstoot, schoner water en de aanpak van verdroging. 8% is het oneens met deze stelling.

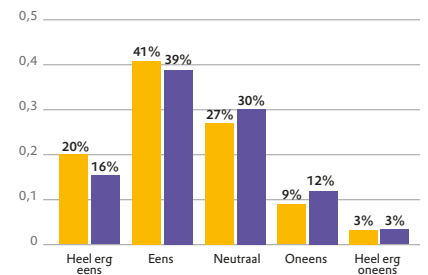
fig.5 Om natuurgebieden te beschermen tegen verdroging, stikstof en/of vervuild water moeten er zones rondom deze natuurgebieden worden aangelegd waar niet vervuild mag worden.

3. Verbied bestrijdingsmiddelen en neem geen risico met onze natuur en gezondheid:

Er wordt steeds meer bekend over de schadelijke gevolgen van bestrijdingsmiddelen op de natuur en gezondheid. Zo wordt glyfosaat in verband gebracht met hersenziektes zoals Parkinson. Maar precieze effecten zijn lastig te meten en vaak nog niet verder onderzocht. We vroegen kiezers hoe de overheid hier mee om moet gaan. 61% van de kiezers wil een verbod op bestrijdingsmiddelen (fig.6) als er signalen of twijfels zijn over de (on)veiligheid voor gezondheid en natuur. Ze vinden dat de overheid in die gevallen het zekere voor het onzekere moet nemen en deze middelen moet verbieden, ook als dit ten koste gaat van de landbouwproductie.

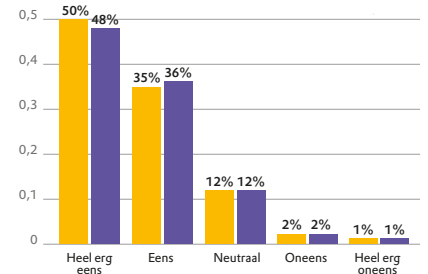
fig.6 Als er twijfels zijn over de veiligheid (voor onze gezondheid en de natuur) van bestrijdingsmiddelen in de landbouw dan moet de overheid het zekere voor het onzekere nemen en middelen niet toestaan, ook als dit ten koste van de productie gaat.

4. Milieufraude harder aanpakken:

Dit is de stelling met het hoogste draagvlak onder alle kiezers: als boeren of bedrijven frauderen met milieuregels (zoals met mest of lozingen van vervuild water) dan moeten zij hard worden aangepakt vindt 85% van de kiezers. Slechts 3% is het daarmee oneens. (fig.7) Momenteel zijn er veel complexe regels die lastig te handhaven zijn en de capaciteit voor handhaving is te beperkt. Hier is werk aan de winkel voor een nieuw kabinet.

fig.7 Ondernemers die frauderen met milieuregels moeten strenger worden bestraft.

Verantwoording

Dit onderzoek is in opdracht van Natuurmonumenten uitgevoerd door campagnebureau Meute via onderzoeksplatform Dynata. Het is een representatief onderzoek onder 1034 kiezers op basis van stemgedrag, leeftijd en provincie. Het gehele onderzoek met verantwoording, dat in januari 2024 is uitgevoerd, en het vorige onderzoek van november 2023 zijn terug te vinden op: www.natuurmonumenten.nl/draagvlaknatuurherstel